

Årsrapport Etisk råd for Forsvarssektoren for 2014

Etisk råd for forsvarssektoren (ERF) vedtok i begynnelsen av 2014 en årsplan for det året (vedlagt). Planen har i det store og hele blitt fulgt.

Rådets sammensetning og arbeidsform i 2014

Rådet, slik det var til og med sommeren 2014, var såpass stort at koordinering og effektivitet i arbeidet ble skadelidende. Rådet har derfor blitt omstrukturert fra ti medlemmer og seks varamedlemmer til seks medlemmer og to varamedlemmer. Sekretærfunksjonen har blitt styrket ved ansettelsen av en ny sekretær i 50 % stilling, noe som har bidratt til en større skriftlig produksjon fra rådet.

Ettersom flere av de nye medlemmene ennå ikke er sikkerhetsklarert, har arbeidsutvalget alene stått for rådets aktiviteter i siste halvår av 2014. Omstruktureringen av rådet vil bidra til en mer dynamisk og effektivt rådssammensetning, med større vekt på etikkfaglig ekspertise. I påvente av de nye rådsmedlemmenes sikkerhetsklaring har arbeidsutvalget jobbet på egenhånd siden i sommer og hatt hyppige møter. Rådet har fulgt opp de fleste av punktene på årsplanen, med notater om åpenhet, dekorasjonspolitikk og en omfattende forskningsartikkel om droner

Møter

På grunn av om rådets omstrukturering er det kun blitt avholdt to rådsmøter i 2014. Arbeidsutvalget og (en rådsrepresentant) hadde i tillegg et dialogmøte.

20. februar- rådsmøte ved Rygge flystasjon: dialogmøte med Generalinspektøren for Luftforsvaret.

15. mai- rådsmøte ved Terningmoen leir: dialogmøte med Generalinspektøren for Heimevernet.

28. august- dialogmøte med Sjef Telemark bataljon og andre representanter for bataljonen.

Referatene fra møtene legges ved denne rapporten.

I tillegg har det vært gjennomført en rekke møter i arbeidsutvalget, bestående av leder, nestleder og sekretær.

Kontakt med andre aktører

Rådet har vært opptatt av å opprette kontakt med andre aktører som driver lignende arbeid. I den forbindelse har Leder og sekretær hatt et møte med Internrevisjonen i FD. Avtroppende og påtroppende sekretær har i tillegg hatt et møte med FLO. Rådets sekretær har fast plass i kontaktforum HEL. Rådets arbeidsutvalg ledet i tillegg gruppearbeidet under årets dialogkonferanse, med temaet «ledelse av mangfold».

Åpenhet

Åpenhet var et hovedtema i 2013 og første halvdel av 2014. Vi har hatt møter med samtlige av generalinspektørene i Forsvaret. På bakgrunn av disse møtene forfattet vi et notat som ble sendt til statsråden i september.

Dekorasjonspolitik.

Rådet har særlig fokusert på psykisk skade som vilkår for dekorasjon. Vi har analysert Forsvarsstabens utredning om tildeling av Forsvarets medalje [Sårede i strid for psykiske skader](#) og vært i kontakt med det kanadiske forsvaret om deres [Sacrifice Medal](#). Dette arbeidet munnet ut i et notat, der vi argumenterte for at psykisk skade bør hjemle [Sårede i strid- medaljen](#), dersom den psykiske skaden er forårsaket av en kamphandling. Notatet ble oversendt statsråden i desember.

Ubemannede luftfartøy (droner).

Rådet har ønsket å styrke den etiske debatten om droner. Rådets leder holdt et foredrag i Human-etisk forbund om denne tematikken i mars. Mye av rådets arbeid i november og desember har gått med til å skrive en omfattende artikkel om droner og rettferdig krig. Denne er blitt akseptert for publikasjon i Nytt Norsk Tidsskrift (NNT). Artikkelen vil trykkes i NNT nr. 1 2015, som kommer ut 5.mars.

Etikkundervisningen i sektoren.

Etikkundervisningen har vært et fokusområde på alle dialogmøtene vi har hatt i 2014. Rådet har fått god innsikt i etikkundervisningen og holdningsskapende arbeid innen Luftforsvaret, Heimevernet og Telemark bataljon. Dette arbeidet vil følges opp i 2015, hvor vi blant annet skal observere etikk arbeidet under Telemarks bataljons øvelser.

Hjemmeside

I samarbeid med byrå Tusj har vi utviklet en ny hjemmeside, for å gjøre denne mer brukervennlig og tilrettelagt for aktivitet. Siden er under konstruksjon og vil være klar i løpet av vinteren 2015.

Økonomi

Arbeidsutvalget utarbeidet et budsjett som ble oversendt FD før fristen 1. mars. Budsjettet for 2014 vil avspeile den nye rådssammensetningen.

Helhetsvurdering

Rådet har fulgt opp de fleste av punktene på årsplanen, med notater om åpenhet, dekorasjonspolitikk og en omfattende forskningsartikkel om droner. Vi har imidlertid ikke skrevet noe om tolkesaken. Her har vi valgt å avvende den politiske utviklingen. Etter at det ble flertall på Stortinget for at de afghanske tolkene skulle få komme til Norge, mener vi imidlertid at det er behov for å tenke gjennom de etiske sidene av denne praksisen. Dette vil bli et tema for etisk råd i 2015.

Vi har stor tro på rådets nye struktur. Arbeidsutvalget arbeidsform med hyppige møter fungerer imidlertid svært godt. Arbeidsutvalget vil fortsette med dette også etter at de rådsmedlemmene er blitt sikkerhetsklarert.

Vi ser at det er et behov for Etisk råds kompetanse i sektoren. Det er også et potensiale for å komme med innspill til saker på et tidligere tidspunkt. I 2015 vil derfor fortsette å søke kontakt med relevante aktører og sikre strukturer som muliggjør at vi i større grad får saker på et tidligere stadium i prosessen.

Vedlegg:

Årsplan

Referater (3)

Notater (2)

Artikkel

